

ציר זמן היסטורי

תקופה ראשונה : ביסוס השלטון הנאצי בגרמניה

מדיניות אנטישמית-גזענית

דחיפת היהודים לצאת מגרמניה

1933

ינואר – מינוי היטלר לקנצלר (ראש ממשלה) בגרמניה. בהמשך הוכרזה המפלגה הנאצית כמפלגה החוקית היחידה המותרת בה תעמולה אנטישמית יום חרם על עסקים יהודיים פיטורי יהודים מהשירות הציבורי שך פה פומבית של ספרים שנכתבו בידי יהודים ויריבים פוליטיים

1935

"חוקי נירנברג" – חוקים גזעניים השוללים את אזרחותם של היהודים בגרמניה, ואוסרים קשרים אישיים בינם לבין אזרחים "אריים" תקנות להרחקה של היהודים מהחברה הגרמנית

1936

משחקים אולימפיים בברלין בהשתתפות רחבה של ארצות המערב הסתרת הפעילות הגזענית

1938-1939 שנות מפנה

"האנשלוס" – סיפוח אוסטריה לרייך הגרמני

הסכם מינכן – חבל הסודטים בצ'כוסלובקיה מסופח לגרמניה

גירוש זבונשין – גירוש כ-16,000 יהודים פולניים חסרי אזרחות מגרמניה לגבולות פולין, ללא קורת גג

9-10 בנובמבר 1938 – "ליל הבדולח" – שריפת מאות בתי כנסת בגרמניה ובאוסטריה; אלימות כלפי יהודים ומעצרים של מאות יהודים בדכאו. שחרורם מותנה בתשלום גבוה וביציאתם מגרמניה.

האצת האריזציה – גזל הרכוש היהודי

בריחה המונית של יהודים מגרמניה

הצלת ילדים – ה"קינדרטרנספורט"

כניסת הצבא הגרמני לצי'כוסלובקיה והקמת "הפרוטקטורט של בוהמיה ומורביה".
23 באוגוסט 1939 – חתימה על הסכם ריבנטרופ-מולוטוב בין גרמניה לברית המועצות: אי-
תקיפה הדדית וחלוקת שטחי פולין ביניהן.

תקופה שנייה: מלחמת העולם השנייה, מדיניות הבידוד והגטאות

1 בספטמבר 1939 – פלישת גרמניה לפולין

פרוץ מלחמת העולם השנייה

חלקים ממזרח פולין סופחו לברית המועצות על פי הסכם ריבנטרופ-מולוטוב

הקמת ליטא העצמאית והעברת וילנה לשליטתה

סימון יהודי פולין, הקמת יודנרטים והקמת הגטו הראשון בפיוטרקוב

1940

כיבוש גרמני של אירופה המערבית: דנמרק, נורבגיה, הולנד, בלגיה וצרפת

חלוקת צרפת לשני אזורים: הצפון – אזור כבוש, הדרום – אזור עצמאי, צרפתי פרו-נאצי ("משטר
וישי")

ספטמבר 1940 – הסכם שיתוף פעולה בין גרמניה, איטליה ויפן: "ציר ברלין-רומא-טוקיו"

משטר וישי חל גם על המושבות הצרפתיות שבצפון אפריקה

סלובקיה, רומניה והונגריה – גרורות של מדינות הציר

תקופה שלישית:

רצח העם היהודי ברחבי אירופה

והמפנה במלחמה

1941

22 ביוני 1941 – מבצע ברברוסה – פלישת גרמניה לפולין המזרחית, ליטא וברית המועצות בניגוד

להסכם ריבנטרופ-מולוטוב

ראשית "הפתרון הסופי", רצח המוני של יהודים בבורות ירי

דצמבר 1941 – תקיפת נמל פרל הרבור באוקיינוס השקט על ידי היפנים. הצטרפות ארצות הברית
למלחמה

הפעלת הרצח בגז לראשונה במחנה ההשמדה חלמנו שבפולין

כיבוש יוגוסלביה ויוון

1942

20 בינואר – ועידת ואנזה – תיאום עם משרדי הממשלה והזרועות הגרמנים השונים לביצוע השמדה המונית ושיטתית של 11 מיליון יהודים ברחבי העולם

הקמת מחנה המוות אושוויץ

הקמת מחנות המוות סוביבור, בלז'ץ, מאידנק וטרבלינקה, ורצח המוני יהודים בתאי הגזים

קיץ 1942 – גירוש המוניים מפולין וממערב אירופה למחנות המוות
גירוש כ-300 אלף יהודי גטו ורשה לטרבלינקה

סוף אוקטובר – מפנה במלחמה. ניצחון בריטניה על גרמניה באל עלמיין בצפון אפריקה

נסיגת הצבא הגרמני בראשות רומל מצפון אפריקה והסרת האיום על ארץ ישראל

נובמבר – יהודי תוניסיה תחת כיבוש גרמני במשך חצי שנה

1943

חיסול רוב הגטאות בפולין ובליטא

אפריל, ערב פסח – מרד גטו ורשה

קרב סטלינגרד – תבוסת הצבא הגרמני על ידי הצבא הסובייטי

1944

מרץ – פלישת הנאצים להונגריה וגירוש המוני יהודים למחנות המוות

6 ביוני – פלישת צבאות בעלות הברית לנורמנדי בצרפת ותחילת שחרור האזורים הכבושים

אוקטובר – מרד הזונדרקומנדו באושוויץ

1945

צעדות המוות מפולין ומהונגריה לעבר מחנות בגרמניה

ינואר – שחרור אושוויץ על ידי הצבא האדום

7 במאי 1945 – כניעת גרמניה הנאצית לבעלות הברית

אוגוסט-ספטמבר – הטלת פצצת האטום על ידי ארצות הברית על יפן

כניעת יפן וסיום מלחמת העולם השנייה

שחרור רוב הניצולים במחנות בגרמניה והקמת "מחנות העקורים"

שארית הפליטה – צעדים ראשונים לחזרה לחיים